

Του Χρήστου Επαμ. Κυργιάκη

Αφηγητής 1 **(Αφ1)** Αφηγητής 2 **(Αφ2)** Αϊσέ **(Α)**
Ζωή **(Ζ)** Μάνα Ζωής **(Μ.Ζ)**

(Αφ): Τούτη η ιστορία που θα σας αφηγηθούμε, δεν υμνεί τους πρωταγωνιστές του ξεσηκωμού του 1821. Άλλωστε αυτοί δεν το έχουν ανάγκη. Όλοι τούς γνωρίζουν λίγο-πολύ και από την καλή και από την ανάποδη.

Η ιστορία ετούτη υμνεί τον άνθρωπο τον απλό, τον καθημερινό, τον αληθινό που συγκρίνει το μπόι του με το μπόι της ηθικής και τη δύναμή του, με τη δύναμη της ψυχής.

(Αφ2): Ας αφήσουμε όμως την ιστορία να την πουν οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές.

Βρισκόμαστε στον κάμπο της Θεσσαλίας γύρω στα 1820.

Εδώ, εκτός από τους ντόπιους Έλληνες κατοικούν, και οι «Κονιάρηδες» ή «Κονιαραίοι», έποικοι από το Ικόνιο της Τουρκίας. Τόσο οι Τούρκοι έποικοι όσο και οι ντόπιοι Έλληνες, είχαν την υποχρέωση να αποδίδουν τους φόρους στο Σουλτάνο. Οι πρόκριτοι, ή προεστοί ή δημογέροντες ήταν αυτοί που μάζευαν τους φόρους.

Τι κι αν ήταν χριστιανοί;

Έδειχναν την ίδια σκληρότητα τόσο απέναντι στους Έλληνες όσο και απέναντι στους Κονιάρηδες. Ήταν φοροεισπράκτορες και έπρεπε να κάνουν τη δουλειά τους. Αλλιώς θα έχαναν τα προνόμια που τους είχε δώσει ο Σουλτάνος.

Εδώ που τα λέμε, όλο και κάποιο κέρδος είχαν από τους φόρους που συγκέντρωναν.

Ας κάνουμε λίγη ησυχία. Κάποιος έρχεται...

(Α): Ζωή! Ζωή! Πού είσαι; Έλα βγες. Φανερώσου. Δεν παίζουμε κρυφτό τώρα. Έλα σε

παρακαλώ τζιέρι μου.
(Ψάχνει δεξιά και αριστερά)
(Εμφανίζεται δειλά-δειλά η Ζωή)

(Ζ): Αϊσέ. Εδώ είμαι. Έλα.

(Α): Γιατί κρύφτηκες;

(Ζ): (Φοβισμένη) Το πρωί πέρασε από εδώ ο προεστός με τους ανθρώπους του. Ήρθε να μαζέψει το φόρο. Του πατέρα μου του έλειπαν πέντε γρόσια. Αγρίεψε ο πρόκριτος. Οι δικοί του έσπασαν όλες τις γλάστρες στον κήπο. Τα ζουμπούλια μου. Κατάστρεψαν τα ζουμπούλια μου.

(Α): Μην κλαις. Θα σου δώσω από τις δικές μου. Πάω να το πω στη μάνα μου.

(Ζ): Θα περάσει πάλι αύριο είπε. Αν δεν βρει τα πέντε γρόσια, θα τον πάρουν μαζί τους να τον κλείσουν στο μπουντρούμι.

(Α): Στο μπουντρούμι; Πριν κάποιους μήνες έκλεισαν τον πατέρα μου εκεί.

(Ζ): Γιατί;

(Α): Τσακώθηκε με έναν από τα τσιράκια του προεστού. Ήρθε μια μέρα να μας πάρει την κατσίκα γιατί λέει ο σουλτάνος διέταξε έκτακτο χαράτσι. Ο πατέρας μου δεν τον άφησε. «Πού θα βρω γάλα για τα παιδιά μου;» τον ρώτησε. Εκείνος δεν έκανε πίσω μέχρι που ήρθαν στα χέρια. Έφυγε το τσιράκι μα την άλλη μέρα ήρθαν πέντε- έξι και τον πήραν σηκωτό. Εφτά μέρες τον είχαν στο μπουντρούμι μόνο με νερό.

(Ζ): Και πώς βγήκε;

(Α): Δεν ξέρω. Τον ρώτησα σαν ήρθε στο σπίτι αλλά ούτε εκείνος ήξερε. Ο δεσμοφύλακας του είπε πως κάποιος πλήρωσε το χρέος του και ο προεστός τον άφησε λεύτερο. Ακούστηκε στο πως ήταν ο πατέρας της Ζωής μα εκείνος ποτέ δεν το παραδέχτηκε.

(Αφ1): Η ζωή εκεί στον κάμπο κυλούσε δύσκολα για τους πιο πολλούς. Ντόπιοι και Κονιαραίοι έβραζαν στο ίδιο καζάνι. Δουλειά στα χωράφια και στα κοπάδια νύχτα με νύχτα. Το ψωμί και το φαί λιγοστό. Τα γρόσια ακόμα πιο λίγα. Οι πρόκριτοι για να τα έχουν καλά με τον σουλτάνο και να απολαμβάνουν τα προνόμια γίνονταν αδίστακτοι. Τι κι αν οι ίδιοι ήταν

χριστιανοί; Το μόνο που τους ένοιαζε ήταν τα γρόσια.

(Αφ2): Τώρα τελευταία οι κάτοικοι του χωριού ήταν αναστατωμένοι. Ακούγονταν πως οι ξένες δυνάμεις ήθελαν να τα βάλουν με το σουλτάνο. Για το σκοπό αυτό ξεσήκωναν τους έλληνες προεστούς να συνδράμουν και δεν θα έχαναν. Τα προνόμιά τους θα πολλαπλασιάζονταν και τα κέρδη τους θα αβγάτιζαν. Από κοντά και ο κόσμος που πίστευε πως με τους δυτικούς ή τους ρώσους θα ήταν καλύτερα. Ήταν κι εκείνος ο Ρήγας που υποστήριζε πως όλοι οι λαοί των Βαλκανίων έπρεπε να ενωθούν και πως μόνο έτσι θα διώξουν τον Σουλτάνο και τα μπερδεύει τα πράγματα. Αλλά μάλλον τους ενοχλούσαν τα λόγια του. Γι' αυτό και τον σκότωσαν.
Κάποιος έρχεται...Είναι η μάνα της Ζωής. Επιστρέφει από τις φυλακές.

(Ζ): Έλα βρε μάνα. Κόπηκε η ψυχή μου. Γιατί άργησες;

(Μ.Ζ): Στάσου Ζωή μου. Στάσου να κάτσω. Τι κάνεις Αϊσέ μου;

(Α): Καλά είμαι κυρά Σοφία. Εδώ τα λέμε με τη Ζωή. Έμαθα τα νέα και... θύμωσα. Θύμωσα πολύ κυρά Σοφία. Ως που θα πάει αυτή η κατάσταση; Έτσι μου 'ρχεται να βρω δυναμίτη και να πάω στο κονάκι του προεστού να τους ανατινάξω όλους.

(Μ.Ζ): Σώπα κόρη μου. Μη μιλάς έτσι. Θα μας ακούσει κανένας ρουφιάνος και θα βρούμε τον μπελά μας. Γέμισε ο τόπος κι από δαύτους. Άλλοι δουλεύουν για τον σουλτάνο, άλλοι για τους δημογέροντες και μερικοί και για τους δύο. Τα ζαγάρια!

(Ζ): Μάνα, έχει δίκιο η Αϊσέ. Αχ και να ήμουν άντρας και θα σου' λεγα εγώ. Να μπορούσα μόνο να βρω ένα τουφέκι.

(Μ.Ζ): Σταμάτα είπα. Θα μας ακούσουν. Και τι θα μπορούσες να κάνεις θαρρείς με ένα τουφέκι. Ένα μόνο δεν φτάνει. Χρειάζονται πολλά.

(Α): Κι άλλο ένα το δικό μου. Κανείς μας εδώ στον κάμπο δεν έχει στον ήλιο μοίρα κυρά Σοφία.

(Μ.Ζ): Ο σουλτάνος έχει μυλιούνια τουφέκια. Και στρατό και ιππικό.

(Ζ): Τώρα είναι ευκαιρία που πολεμάει με τον Αλή Πασά. Ακούγεται πως κάτι ετοιμάζουν οι καπεταναίοι στο Μωριά.

(Μ.Ζ): Το καλό που σου θέλω να κλείνεις τα αυτιά σου και να μην ακούς.

(Α): Να δεις κυρά Σοφία που θα μας βάλουν να σφαχτούμε για το ποιος θα μας κλέβει περισσότερο. Θα μας βάλουν να διαλέξουμε ανάμεσα στο λύκο και στο τσακάλι.

(Μ.Ζ): Σώπα κι εσύ Αϊσέ. Μη μιλάς έτσι. Σήμερα καθόμαστε εδώ και αύριο μπορεί να μας κάνουν εχθρούς.

(Ζ): Εχθρός με την Αϊσέ ποτέ δεν θα γίνω για κανενός το χατίρι.

(Αφ1): Η Αϊσέ μετέφερε τα κακά μαντάτα στους δικούς της. Το άκουσε ο πατέρας της και πετάχτηκε πάνω. Την άλλη μέρα πήρε την κατσίκα και την πήγε στον προεστό. «*Πάρτην*», του είπε, «*μα θα αφήσεις λεύτερο τον πατέρα της Ζωής και αυτό να μείνει μεταξύ μας*».

(Αφ2): Γύρισε ο πατέρας στο σπίτι και σαν αντάμωσε τη Ζωή την αγκάλιασε σφιχτά. Θα έρθει η ώρα που θα εκδικηθεί, είπε στην κόρη του, και κίνησε μετά για το χωράφι που βρισκόταν πέρα στο βάλτο.

(Αφ1): Πέρασαν οι μήνες και στο Μωριά κήρυξαν οι Έλληνες την επανάσταση στο σουλτάνο. Από κοντά και οι πρόκριτοι που μυρίστηκαν γρόσια. Οι Κονιαραίοι και οι Έλληνες στον κάμπο της Θεσσαλίας τώρα λογαριάζονταν για εχθροί. Η Ζωή και η Αϊσέ δεν δέχτηκαν να πατήσουν τον όρκο φιλίας που είχαν δώσει.

(Αφ2): Σαν ζόρισαν τα πράγματα έφυγαν ένα βράδυ και κίνησαν προς τα δυτικά. Βρέθηκαν στα βουνά και από τότε κανένας δεν έμαθε τι απέγιναν. Άλλοι είπαν πως τις χάλασαν οι Τούρκοι, άλλοι πάλι πως τις έπιασαν αιχμάλωτες οι Έλληνες.

Το βέβαιο είναι πως αρνήθηκαν να σκοτώσουν τη φιλία τους για τα γρόσια του σουλτάνου και των προεστών. Αρνήθηκαν να σκοτώσουν η μία την άλλη γιατί, αν δεν το καταλάβατε: **Αϊσέ σημαίνει Ζωή και Ζωή σημαίνει Αϊσέ.**